

**МАКТАБГАЧА YOSHDAGI BOLALARGA CHET TILLARIDA
LUG‘AT YODLATISH**

**ЗАПОМИНАНИЕ СЛОВА НА ИНОСТРАННЫХ ЯЗЫКАХ ДЛЯ
ДЕТЕЙ ДОШКОЛЬНИКОВ**

**VOCABULARY MEMORIZATION IN FOREIGN LANGUAGES FOR
PRESCHOOL CHILDREN**

Yo‘ldasheva Mavludaxon Otabek kizi,

yoldashevamavludaxon231@gmail.com, FarDU talabasi

Annotatsiya: Chet tilini o‘rgatish bolaning shaxsiy rivojlanishini ya’ni zamonaviy dunyodagi ko‘p tilli va ko‘p ma’daniyatli vaziyatga moslashish uchun uni yangi til dunyosi bilan tanishtirish uchun qulay sharoit yaratadi. Ushbu maqolada maktabgacha yoshdagi bolalarda chet tillarida lug‘at yodlatishning zamonaviy usullari haqida ma’lumot berilgan.

Kalit so‘zlar: So‘z boyligi, lug‘at, muloqot, xorijiy til, metodika, yangi so‘zlar, o‘yinlar.

Аннотация: Обучение иностранному языку создаёт благоприятные условия для личностного развития ребенка, т.е. для приобщения его к миру нового языка с целью адаптации к полиязычной и поликультурной ситуации в современном мире. В данной статье представлена информация о современных методах запоминания лексики на иностранных языках для детей дошкольного возраста.

Ключевые слова: Словарный запас, общение, иностранный язык, методика, новые слова, игры.

Abstract: Teaching a foreign language creates favorable conditions for the child’s personal development, i.e. for introducing him to the world of a new language in order to adapt to the multilingual and multicultural situation in the modern world. This article provides information about modern methods of vocabulary memorization in foreign languages for children of preschool age.

Key words: Vocabulary, communication, foreign language, methodology, new words, games.

Har tomonlama rivojlangan barkamol shaxsni shakllantirish ta'lim va tarbiyaning asosiy maqsadi. Bunday shaxsni shakllantirishga maktabgacha yoshdagi bolalarga chet tilini o'rgatish o'ziga xos hissa qo'shadi. Chet tili nafaqat maktablar va universitetlarda, balki ko'plab qo'shimcha maktabgacha ta'lim muassasalarida ham ta'limning majburiy tarkibiy qismiga aylandi. Jamiyatda chet tiliga bo'lgan talab, bir tomondan, shuningdek, ota-onalar tomonidan til nafaqat zamonaviy insonni tarbiyalashning omilidir deb hisoblash mumkin. Soha mutaxassislarining fikricha chet tilini o'qitishda ko'p yuzaga kelayotgan muammolarning asosiy sababi o'rganuvchilarning yoshi bilan bog'liq hisoblanadi. Ularning fikricha tilini o'rganishni ancha ertaroq boshlashni tavsiya etiladi ya'ni imkon qadar maktabgacha ta'lim va tarbiya yoshi 3-7 yoshligidan. Maktabgacha ta'lim va tarbiya yoshi chet tilini o'rganishni boshlash uchun juda qulaydir: bu yoshdagi bolalar til hodisalariga nisbatan sezgirligi bilan ajralib turadi, ular bu yoshda o'zlarining nutq tajribalarini, tilning "sirlarini" tushunishga qiziqishadi.

Tilni o'zlashtirish uchun so'z boyligining mustahkam poydevori bo'lishi barchamizga ma'lum. Aynan so'zlarni bilish orqali biz ingliz tilida gapirish, o'qish, tinglash va yozish qobiliyatini ochamiz. Biroq, savol qolmoqda: bu so'zlarni qanday qilib samarali tarzda xotirada saqlashimiz mumkin? Mutlaqo yangi tilni o'rganayotganda lug'atni qanday eslab qolish kerak?

Ba'zi odamlar so'zlarni qiyinchiliksiz eslab qolish uchun tug'ma iste'dodga ega bo'lib tuyulsa-da, ko'pchiligimiz uchun lug'atimizni kengaytirish uchun ongli ravishda harakat qilish kerak. Lekin qo'rqmang! Bugun biz sizga va farzandlaringizga so'z boyligingizni saqlash ko'nikmalingizni oshirishga yordam beradigan bebaho g'oyalar va amaliy usullarni baham ko'ramiz. Ingliz tilidagi so'zlarni o'rganish qiyin vazifa bo'lishi shart emas! Chet tilidagi lug'atni o'zlashtirish sayohati qiziqarli va foydali bo'lishi mumkinligini bilib oling. Keling, ushbu til sarguzashtini birgalikda boshlaymiz va ingliz tilidagi lug'atni o'zlashtirish sirlarini ochamiz! So'z

boyligingizni kengaytirish haqida gap ketganda, izchillik va muntazam mashq muvaffaqiyat kalitidir. Quyida keltirilgan ushbu 5 ta texnikadan foydalangan holda siz soʻzni saqlash qobiliyatingizni oshirasiz va ishonchli ingliz tilida soʻzlashuvchi boʻlish yoʻlida muhim qadamlar qoʻyasiz. Bu maslahatlar ham kattalar, ham bolalar uchun javob beradi, shuning uchun siz yangi lugʻat oʻrganishni xohlaysizmi yoki bolalaringizga yordam berishni xohlaysizmi, muvaffaqiyatga erishish uchun ushbu eng yaxshi maslahatlardan foydalaning.

1. Assotsiatsiyalar yaratish: Soʻzlarni eslab qolishning kuchli usullaridan biri tanish tushunchalar yoki tasvirlar bilan assotsiatsiyalar yaratishdir. Misol uchun, agar siz "oʻychan" soʻzini oʻrganayotgan boʻlsangiz, uni chuqur oʻyga botgan, muammo haqida oʻylayotgan odamning surati bilan bogʻlashingiz mumkin. Yangi soʻzlarni mavjud aqliy tasvirlar yoki tushunchalar bilan bogʻlash orqali siz eslab qolishga yordam beradigan unutilmas aloqani yaratasisiz.
2. Mnemonikadan foydalaning: Mnemonika - bu maʼlumotni ibora, qofiya yoki qisqartma bilan bogʻlash orqali eslab qolishingizga yordam beradigan xotira yordami. Masalan, “zarur” soʻzining imlosini eslab qolish uchun “Hech qachon sabzi yemang, ziravorli ismaloq va turp yemang, mazali” iborasini ishlatishingiz mumkin, bunda har bir soʻzning birinchi harfi “zarur”dagi tegishli harfni ifodalaydi. Mnemonika qiyin soʻzlarni eslab qolishning qiziqarli va ijodiy usulini taʼminlaydi.
3. Soʻzlarni kontekstga aylantiring: soʻz odatda ishlatiladigan kontekstni tushunish uni eslab qolish qobiliyatini oshiradi. Maqsadli soʻzni oʻz ichiga olgan jumlar va parchalarni oʻqing yoki tinglang va soʻzni turli kontekstlarda oʻzingiz ishlatib koʻring. Misol uchun, agar siz "eklektik" soʻziga duch kelsangiz, uning turli matnlarda qanday qoʻllanilishini kuzating va uni oʻz jumalaringizga kiritishni mashq qiling.
4. Koʻrgazmali qoʻllanmalardan foydalaning: kartalar yoki soʻz jadvallari kabi koʻrgazmali qurollar soʻz boyligini saqlash uchun samarali vositadir. Soʻzni,

uning ta'rifini yozing va kartaga rasm chizing. Ushbu vizual belgilarni muntazam ravishda ko'rib chiqish so'z va uning ma'nosi o'rtasidagi aloqani mustahkamlashga yordam beradi. Misol uchun, agar siz "tadqiq qilish" so'zini o'rganayotgan bo'lsangiz, flesh-kartangizda kashfiyot harakatini anglatuvchi kattalashtiruvchi oynali odamning surati bo'lishi mumkin.

5. Kontekstli o'qish bilan shug'ullaning: O'qish sizni kontekstdagi lug'atning keng doirasini ochib beradi. Qiziqishlaringiz va o'qish darajangizga mos keladigan kitoblar, maqolalar yoki onlayn kontentni tanlang. Notanish so'zlarga duch kelganingizda, ularning ma'nosini aniqlash uchun kontekstli maslahatlardan foydalaning. Tushunishingizni mustahkamlash uchun ta'riflarni qidiring va kelgusida ko'rib chiqish uchun yangi so'zlarni yozib oling.

Yangi so'zlarni o'rganishning eng yaxshi usuli - ulardan foydalanish, ular bilan o'ynash, ularni tinglash va qo'llashdir. Yangi so'zlarni kontekstdan tashqarida o'rganish mumkin bo'lsa-da, masalan, flesh-kartalar, lug'at kitoblar yoki kunlik so'z taqvimlari. Lekin aslida bolaning xotirasida so'z ko'proq qolishi uchun siz undan foydalanishingiz kerak. Doimiy takrorlash va qo'llash esa juda muhimdir. Farzandlaringiz bilan boy so'z boyligidan foydalanib gaplashing. So'zlarni tushuntiring. Yangi so'zlar va tegishli ma'lumotlar bilan bolalarning dialogini tinglang va javob bering.

Chet tilni o'rganish maktabgacha yoshdagi bolalar yoshidan boshlashning afzalroq bo'lishining yana bir sababi, bola qancha yosh bo'lsa, uning so'z boyligi shuncha kamroq bo'ladi. Ammo shu bilan birga uning nutqini egalashga bo'lgan ehtiyojlari ham kambo'ladi: kichik bolada aloqa sohalari katta yoshdagilarga qaraganda kamroq, u hali murakkab aloqa muammolarini hal qilishi shart emas. Bu shuni anglatadiki, u chet tilini o'zlashtirganda, ona tili va chet tillaridagi imkoniyatlar orasidagi juda katta farqni sezmaydi va uning muvaffaqiyat hissi sezishlari yorqinroq bo'ladi. Maktabgacha yoshdagi bolalarga chet-tilini o'qitish - bu maktab o'quvchilari va kattalarga qaraganda mutlaqo boshqacha uslubiy yondashuvni talab qiladi.

Adabiyotlar ro‘yxati:

1. Adamboeva, N. (2023). ASPECTS OF AXIOLOGICAL LINGUISTIC ANALYSIS. *Collection of scientific papers «SCIENTIA»*, (March 10, 2023; Valencia, Spain), 163-166.
2. Barno, M., Yulduz, F., & Nodir, A. (2023). TURLI TIZIMLI TILLARDA OTLARNING QIYOSIY-TIPOLOGIK TAHLILI. "GERMANY" MODERN SCIENTIFIC RESEARCH: ACHIEVEMENTS, INNOVATIONS AND DEVELOPMENT PROSPECTS, 9(1).
3. Galskova N.D. Nikitenko Z.N. Chet tillarni o'qitish nazariyasi va amaliyoti. boshlang'ich maktab: uslubiy qo'llanma. -M.: Airis-press, 2004.
4. Guseva L.P. Biz o'ynaymiz, o'qitamiz, o'zlashtiramiz - biz ingliz tilini bilishni xohlaymiz. - Rostov n / a: Feniks, 2009 y.
5. Dushatova, S. (2022). EVFEMIZM TUSHUNCHASI TAHLILI.
6. Jalolov J.J. Chet til o'qitish metodikasi. -T.: O'qituvchi, 2016 y.
7. Nurmatova, M. M., & Ismoilova, D. R. (2021). BUILDING THE STRATEGIC COMPETENCE IN THE HETEROGENEOUS COMMUNICATION. *ВЕСТНИК МАГИСТРАТУРЫ*, 65.
8. ГАНИЕВ, Б., & Ганиева, М. С. (2019). Религиозно-исламские и духовные корни предпринимательской деятельности в Средней Азии. In *ИДЕАЛЫ И ЦЕННОСТИ ИСЛАМА В ОБРАЗОВАТЕЛЬНОМ ПРОСТРАНСТВЕ XXI ВЕКА* (pp. 332-335).
9. Soxibovna, M. G. (2022). THE ROLE OF LINVOCULTUREME IN THE STUDY OF NATIONAL AND CULTURAL FEATURES OF SPEECH UNITS. In *INTERNATIONAL CONFERENCE: PROBLEMS AND SCIENTIFIC SOLUTIONS* (Vol. 1, No. 3, pp. 48-52).
10. Yo'ldosheva D.A. Kichik yoshdagi bolalarga ingliz tilini o'rgatishning innovatsion usullari. 2022.